

Дапамагаюць усім светам

Чарговая партыя гуманітарнай дапамогі прыбыла ў Іраку ў Руанду.

Французы перадалі насельніцтву гэтай краіны 40 тон медыкаменту і прадуктаў. Чырвоны Крыж таксама выдзеліў 40 тон прадуктаў. У бліжэйшыя дні пастаўка прадуктаў і медыкаменту будзе працягвацца. Французскія групы пасля-ваеннага звар'яшлі першы этап эвакуацыі насельніцтва. Да заўсёйскіх граніц дастаўлена каля 1600 чалавек.

За апошні час у краіне разка ўзрастае колькасць абортарыяў. Член урада Крысціна Кольберт заявіла, што жанчыны, якія абрабавалі аборт, павінны карацца штрафам. Аборт павінен дазваляцца толькі ў выпадку згвалтавання або калі цяжарнасць пагражае здароўю жанчыны. Парламент уключыў гэтыя пытанні ў парадак дня.

Парламентарыі — пра цяжарных

Урад Іспаніі прапанаваў парламенту ўвесці новы закон наконт цяжарных жанчын.

Непагода ў Германіі

З-за моцных дажджоў у Германіі затоплены падвалы дамоў, вада стаіць на вуліцах. Паліцыя паведаміла пра 3 смяротныя выпадкі. Адна чалавечка запынчылі руінамі дома, дзе ён спрабаваў схвацца ад дажджу ў ўрагану.

Зорны дуэт

Вядомы акцёр Шон Конеры выканае ролю караля Артура ў фільме Джэймса Зэкера "Першы рыцар". Роля Ланцалота аддадзена Рычарду Гіру.

Ахвяры цыклону

У панядзелак у паўднёва-ўсходняй частцы ЗША загінулі ад непагоды 4 чалавекі, дзесяткі паранены. Паводле паведамленняў паліцыі, у Атланце з даху была скінута ветрам 10-гадовая дзяўчынка.

Сталоне і секс

Сільвестра Сталоне абвінавачваюць у тым, што яго крыху "занесла" ў час здымак інтымных сцэн з Шарон Стоун у фільме "Спецыялісты".

Так, — адказвае ён, — я вельмі хацеў зняцца з Шарон. Пасля прагляду фільма "Асноўны інстынкт" я адчуў рэзонанс. Тады і нарадзілася ідэя зняцца са Стоун. Здымаць інтымныя сцэны, вядома, "цкава", але пасля некалькіх дубляў гэта рабіць гэта ж сумна, як есці сандвіч.

Філе... з яшчарак

У Сальвадоры створаны спецыяльныя гаспадаркі для вырошчвання лугунаў. Мяса такіх яшчараў, падобных да меланых дыназаўраў, вельмі смачнае і лічыцца далікатэсам. Развядзенне лугунаў практычна і не наносіць шкоды навакольнаму асяроддзю, бо яны ядуць толькі расліны. Да гэтага ж гэта добры спосаб падтрымаць слабую эканоміку Сальвадора. Акрамя гаспадарчай вартасці, лугуны цыняцца за скуру, што прыносіць казне немалы прыбытак.

КРЫМІНАЛЬНАЕ БЮРО

Хто зразумее сёння той пратэст?..

Яўгенія ВІЦЬБА

Два эпізоды з кримінальнай хронікі на Віцебшчыне некалькі асабліва ўспамінаюцца. У талачнінскім раёне была даставлена ў бальніцу маладая жанчына з накіраваным у бочку палосам. Параніў яе ніхто іншы як п'яны муж прама на асфальтавай вуліцы. Сам жа збег, і толькі добрая лодка, дарчы, без нейкіх там сямейна-роднасных дачыненняў, дапамагі даставіў ахвяру на рукі выратавальнікаў-ўрачоў.

Мужа знайшлі, жанчына папярэдняга, і, адвечыў, хутка яны зноў заживуць у сваім "міры дз і годзе", даволі лёгка растлумачыў тэарэтычны рытарычным пытаннем-спытаннем: "Чаго, маўляў, не бывае ў сям'і?"

У сям'і, зразумела, бывае рознае. Асабліва ў сённяшнім жыцці, калі, "убовашчы" мужа сваёй, змардаванага ішоўна-нацыянальнага жанчыны, абм толькі не ўспынуўша сварка, аглядае ў вочы гаспадару, каб апрадзіць яго жаданні, неваж, чаго скрывае, быць дабравольна згвалтаванай.

Я не кажу пра згвалтаванні падпрішчых мужоў, бо не чулі ні ад адной згвалтаванай жанчыны, каб падобны муж не нападаў з дакорамі ці нават даганяў з выпадку адмовы на бляскасць. Ды хіба часта зразумее псіхалагічны стан жанкі цяжарны і нават інтэлігентны муж? Чаму? — найхутчэй задаецца ім пытанне. І мы, жанчыны, звычайна не адказваем "чаму", а калі адказваем, вынік адзін і той жа, бо "сукако-я" нас не інакш як дзяжурнай фразой: "А не звартай на гэта ўсё ўвагі!"

Не звартае ўвагі, напэўна, прасцей. Ну і што, калі адбылася сварка, калі нават адбылася мардубой, калі нешта не падацца на рабоце. Жывуць жа нейкі, прычынаюцца. Папярэдняга людзі азікамі ды й збудуцца. Але ж калі ёсць чалавечая, жаночая годнасць? Тут, бадай, за ўсё найцяжэй жанчыне, якая разумее-не і, больш таго, бачыць пакуту з-за гэтага разумення. Не выставіўшы сабе крыўду напаква, не папросіўшы спачування ў знаёмых-суседак, бо яны — якраз з таго грамадства, дзе шмат прыывалася павягі да годнасці, да сям'і, да маралі. Кажу, на жаль, аб гэтых высокіх паняццях без высокага аптымізму.

Прычына для гэтага іншая — не адзіны эпізод з кримінальнай хронікі. Пацуюць жаночай годнасці, нежаданне быць згвалтаванай нават цаной жыцця, сталі чамусьці незразумелымі не толькі для мясцовых ўсведаў, але і для праваадуцаў. Таго сама-

запознена ўвагі вакцыну. Апош-нае падвала дамоў, вада стаіць на вуліцах. Паліцыя паведаміла пра 3 смяротныя выпадкі. Адна чалавечка запынчылі руінамі дома, дзе ён спрабаваў схвацца ад дажджу ў ўрагану.

На п'янаста загінуўшы таксама былі спасылкі. Толькі развяс-лася ўсё ў ходзе следства: до-брай дацкой была, класатлівай маці, сціплай і зычлівай. І хоць падманулі ў жыцці, не скардзілася на лёс. Верыла ў Бо-га, царкву наведвала дм, пэўна, спадавалася на лепшае для ся-бе. Але... лепшым для яе стала смерць, на якую ніколі б не пай-шла сапраўды легкадушная жан-чына.

У той вечар з дыскаці і яе пра-водзіў мясцовы кавалер, адзін з тых, хто ўжо некалькі тыдняў прыгледзеўся да жанчыны. Па-дарозе ён на некалькі хвілін пра-панавыў зайсці да свайго сябра, з якім п'яніраўне заключыў дамо-ву аб ложку на ноч. Нічога не падзаўраючы дранкага, жанчына зашла ў кватэру. Там жа неўзабаве з'явіўся яшчэ адзін сябрук гаспадары. Разгарачаны "гарэлкай, ён першы груба і

цынічна паставіў пытанне: "З кім з трох будзе?"

Слэзы ў імявольні толькі рас-пальвалі жорсткасць і жывель-насць самцоў. А той, хто пра-водзіў яе, заявіў, што "будзе з трэцяй па чарзе". Збівачы кула-камі, пецігую ў спалыню: "Дурніца, шкада табе ці што? Не дэвечка ж, чаго не хочаш?"

"Кавалер" разрыў, сцігаў адзенне. Напачатку падалося, Ніхто ўжо і не памятае, як звалі салістаў былых славетных гур-тоў — монстраў рока. Цяпер га-лоўнае: адрыву з уважоду трапіў у рытмічную пульсуючую тэхніку і не выспіць з яе да канца вечарыні. І кампазіцыі вельмі натуральна загаворваюць табе: "Hold on" — трымайся. Утрыма-еся рымі і будзе згвалтаванне: пад D.J. Bobo "Somebody dance with me" нехта вельмі жадані далучыцца да іграў... Лічы, ве-чэр адбыўся, усё о'кей.

А што ж для душы? Зразуме-ла, больш паэтычнае, больш мілагучнае, чым галоднае бар-маценне секвенсараў, нешта та-кое, ад чаго хочацца жыць. Без-умоўна, можна ўзагадаць гіты "U2", ELTON JOHN, "SCORPIONS" (на здымку), "EXTRIME", "NIRVANA", але ўсё ж у асноўным на "біс" ста-вяць DR. ALBAN, HADDAWAY. Што, цікава: і "зубны доктар", які ў апошнім альбоме "One Love the second additione" вельмі канкрэтна праводзіць прывём з нейкай дэзінчэнкай "Go see the dentist".

Нататнік, які аналізуе пытанні жыцця-быцця, выхадзіць з траіх краін, далёкіх ад цэнтраў суча-снага музычнага жыцця. DR. ALBAN (Alban Nopla) 28.08.57 нарадзіўся ў Нігеры, а Haddaway (Хестор Гаддэу) 9.01.1965 у Трынідадзе. Пераб-раўшыся ў Еўропу (адпаведна ў Швецыю і Нямеччыну), пасля надойгав акліматызавалі душы застывала. І заспявае, скажам,

НАРОДНАЯ

Паспрыялі папаўненню парты-занскіх радой і падзеі, звязаныя са стварэннем Беларускай краё-вай абароны ў сакавіку 1944 го-да. Большасць насельніцтва рес-публікі зразумела, што вайна для Германіі праіграная, і не жадала быць "нямецкім" гарэтыным мя-сам. Пры любой магчымасці большасць прымуноўкі і мабілізацыі пераходзілі да партызан. Так, у сакавіку-красавіку 1944 г. у партызанскіх атра-дах Беларусі ўдзельнічалі каля 70 тысяч чалавек, якія не заха-целі з'явацца свай лёс з "крыв-вай абаронай".

Галоўную частку работ па трансфармацыі партызанскага руху на Беларусі ў масавую на-родную вайну супраць ішаземнага нахвасця і праводзілі партыяны падпольныя органы кампартыі рэспублікі. З 1943 г. яны мелі ў насельніцтве неабмежаваны аўтарытэт і ўплыў у большасці рэгіёнаў Беларусі. Дэстаўка казачы, што ў тыме ворага ў гады вайны выдзелася каля 170 падпольных савецкіх казак, тыраж якіх налічваў мільёны экзэмпляраў. Партызан-ны і падпольныя каманды рэспублікі, ЦК КП(б)Б, ЦК камсам-ла Беларусі і БШПР за гады вай-ны было выдзелена і рас-паўсюджана 28,5 мільёна лістоўчых выданняў. Падполь-ная савецкая літаратура заклікала да ўзброенай бараць-бы супраць акупантаў, яна выклікала не толькі вялікую цікавасць у насельніцтве рес-публікі, але і знаходзіла належ-ныя практычныя водгукі сярод шы-рокіх яе слоў.

444 тысяч партызан і пад-польшчыкаў дзейнічалі на Беле-русі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Лічба ўзражае, аднак яна далёка не адлюстроўвае поўнага ўдзелу насельніцтва рэспублікі ў антыфашысцкай барацьбе. Далё-ка не ўсе жадаючыя змаглі стаць байцамі партызанскіх атрадаў з-за вострага недахопу зброі. У

справаздачы камандавання парты-занскай брыгады імя Варашы-лава, якая дзейнічала на тэрыто-рыі Баранавіцкай вобласці, паве-дамлялася: "...Пры неўняўнасці зброі састав партызан мог бы быць у 4—5 разоў большым, чым існуючы".

У радзе абласцей у 1943-1944 гг. гэта пытанне стаяла настолькі гур'ёзна, што прышліся пры-маць дадатковыя меры па яго вырашэнню. Пра гэта сведчыць і паставана Баранавіцкага пад-польнага абкома КП(б)Б ад 8 са-кавіка 1944 г. "Аб ўзмацненні партызанскага руху ў Бера-навіцкай вобласці", у якой адзна-чалася, што ў радзе выпадку партыяны арганізацыі і каман-давання брыгад і атрадаў у апошні час адмаўляюць у пры-ёме насельніцтва ў партызан, матывуючы адсутнасцю зброі. Зыходзячы з гэтага, былі наме-чаны канкрэтныя меры з мэтай вырашэння пытання, у прывет-насці ўсім райкамам КП(б)Б, ка-мандаванню брыгад і атрадаў на тэрыто-рыі вобласці прадпільсавалася выдзеліць з ліку вопітных партызан арга-нізацыйныя групы на чале з камандзірамі камандзіраў і правернікамі ў саставе 15-20 чала-век і паставіць перад імі задачу ў бліжэйшы час разгарнуць па кошт прынцыпа мясцовага атра-дак такіх падходаў да вырашэн-ня пытання назіраўся далёка не ва ўсіх абласцях рэспублікі.

Разам з узброенымі формамі змагання насельніцтва многіх раёнаў Беларусі шырока выка-рыстоўвала і наўзброеныя мета-ды выдання барацьбы, такія, як сабатаж гаспадарчых мерапры-емстваў акупантаў іх мэр-ах. Аб такой з'яве сведчыць загад №21 Чаркаўскай раённай управы Го-мельскай вобласці ад 27 студзе-ня 1943 г., дзе паведамлялася наступнае: "Наглядачы на не-аднаразовае разнапланнае ра-нага ўпраўлення і мясцовай

камендатуры аб выкананні плана лесанарыхтоўкі і лесавывазак, аднак, даведзены да на-сельніцтва план выкаваецца зусім неапрадзіцца. З 3-х са-кавіка, Бердзжыскай вобласці на працягу шасці дзён (з 18 па 23 студзеня г.г.) не выслана ніводнага лесарубе і ніводнага падвоіна на лесанарыхтоўкі і ле-савывазкі. З 12-га студзеня 1944 года, 19, 22, 23 студзеня не было выслана ніводнага лесарубе на работу. Астанія вольсці раёна выслалі за гэты перыяд усяго толькі 10 працэнтаў работай і гу-жай сілы на выкананне плана лесанарыхтоўкі і лесавывазак.

Не толькі наўзасця зброі вы-значала рост і машыты парты-занскага руху. На тэрыторыі за-ходняй абласці Беларусі: Бара-навіцкай, Бельскаўскай, Брэсцкай і Бяльскай ён быў менш інтэнсіўным і на некаторых іншых прычынах. Так, у пачатку 1943 г. на тэрыторыі Беларусі дзейнічала 56,7 тысяч парты-зан, у зыходзіх жа раёнах рес-публікі, якіх да 1939 г. зна-ходзіліся ў складзе Польшчы, я налічвалася каля 11 тысяч ча-лачэк. Прычына ў слабай падтры-мцы савецкіх партызан мясцова-на насельніцтвам, якое было неза-даволена шорагам мерапрыем-стваў, праведзеных арганіза-цыяй ўдзельніц назіраўся далёка не ва ўсіх абласцях рэспублікі.

Другой прычынай, якая тлу-мачыла цяжасці партызанскага руху ў Заходняй Беларусі, з'яўляўся дэзінфармацыя на ўказаных тэрыторыях польска-нацыяналістычнага падполья, так званай "Арміі Краўчай" (АК). Яна налічвала ў 1944 г. каля 20 тысяч чалавек. З другой паловы 1943 г. пачалася ўзброеная кан-франтыка АК і савецкіх парты-занскіх фарміраванняў. За асе-ня-летні перыяд 1943-44 гг. толькі атрады Наварудскай ак-ругі АК (па тэрыторыі супадаю-

чай з тэрыторыяй Баранавіцкай вобласці) правялі 81 аперацыю супраць беларускіх парты-занскіх фарміраванняў. Пры гэ-тым размова ідзе не толькі аб дробных сутычках, але і аб ба-вых дзеяннях, у якіх былі за-дзейнічаны сотні чалавек з абод-вух бакоў. Так, 8 мая 1944 г. ля в.Целяшэвічы Дзяржынскага ра-ёна адбылося ўзброенае сутык-ненне асноўных сіл Стаўбцоўскага злучэння АК і не-калькіх атрадаў партызанскай брыгады імя Сталіна. У выніку польскі бок страціў 40 забітых і 100 параненых, не абыш-лося без страт і ў беларускіх парты-зан. Праз дзесяць дзён, 18 мая 1944 г., у раёне в.Альхоўка Любчанскага раёна Бара-навіцкай вобласці асноўныя сілы батальёна АК пад камандаван-нем Ратнера атакавалі месца дэстаўкі партызанскага атра-да "Іскра" брыгады імя Кірава. На працягу двухдзённага бою, у якім удзельнічалі з абодвух ба-коў каля 400 чалавек, акацы вы-мушаны былі ўцякаць з поля бою, страціўшы 40 чалавек забітых, 50 параненых і 6 бы-ло ўзята ў палон. У партызан было паранена 2 чалавекі. Такое ста-новіцца прычына ЦК КП(б)Б і БШПР прыняць рашэнне аб ўз-мацненні беларускіх парты-занскіх фарміраванняў на тэры-торыі Заходняй Беларусі, згод-на з якім туды было перакінута з усходніх і цэнтральных раёнаў рэспублікі 9 партызанскіх бры-гад і 10 атрадаў, што ў значнай ступені садзейнічала ўзмацненню савецкіх парты-занскіх сіл.

У апошні час у літаратуры вя-дзецца палеміка аб выніковасці партызанскай вайны на Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Перабольшанне сваіх поспехаў шырока практыкуюцца ва ўсе ча-сы ўсёй вайны і народаў. Не былі выключэннем і нашы партызан. У сувязі з гэтым павінен адзна-чыць, што лічы 500 тысяч

забітых і раненых партызанамі Беларускай салдат і афіцэраў гер-манскай арміі, якая шырока ад-люстравана ў айначыннай літаратуры, у прыродзе не існуе, як няма яе і ў статыстычных справаздачах партызан. Няма таксама і адносна дакладных да-ных аб стратах праціўніка ў тэхніцы. Большасць даных аб стратах праціўнікаў выніку дзе-янняў партызан, фігурыяна ка-жучы, узяты са столі. Так, павод-ле даных справаздач каманда-вання партызанскіх фарміраванняў рэспублікі, на-родныя мсціўцы забілі і паранілі 1217239 салдат і афіцэраў праціўніка, а паводле даных БШПР, выведзеных на выніках правяраў гэтых жа справаздач, якія з прычыны адсутнасці да-сканалай метадыкі правяраў выніковасці баевых дзеянняў, таксама значна звышаны. Стра-ты праціўніка на акупаванай ім тэрыторыі Беларусі склалі 608216 забітых і раненых, без уліку палітвязняў і ўласаўцаў. І ўсё ж, несумненна, партызанскі рух адіграў важную гістарычную ролю ў разгроме са-мага страшнага за ўсю гісторыю краіны воражэга нахвасця. Га-лоўная заслуга партызан і пад-польшчыкаў у гады Вялікай Айчыннай вайны (1941-1944 гг.) нават не столькі ў нанесенні паражэнняў іраніі ў жывой сіле і тэхніцы, што таксама з'яўляецца істотным у ходзе любой вайны, колькі ў дэмаралізацыі дзея-наў і іх воражэга тыпу. Праціўнік не адчуваў на тэрыторыі Бела-русі за сабой апэратыўна тры-вала тэлу ні днём, ні ноччу.

Мужскіх беларускіх парты-зан, патрыятызм і адданасць роднай зямлі, Бацькаўшчыне з'явіліся галоўнай сілай, што за-бяспечыла разгром жорсткага і крывавага ворага, наблізіла жа-даны Дзень Перамогі.

«Нотны аркуш» № 12 (247) Вядучы Вітаўт МАРТЫНЕНКА Тэл. 68-29-26

Па вашай просьбе

"Гадэўэй" і іншыя

"Я чытаю кожны нумар вашай газеты, але пішу ўпершыню. Вельмі прашу, каб вы напісалі пра замежную рок-групу "Гадэўэй" усё, што вам вядома пра яе. Калі яе паказваюць па БТ (у праграме "Тор-10"), я не магу адараваць вачэй ад тэлевізара, ейныя песні ўзнімаюць настрой. Спадзяюся на ваш "Нотны аркуш".

З павагай Анжэліка С., вёска Валікія Арлы Брэсцкай вобласці"

вельмі няблага. Трохі гісторыі: калі ў 1991 годзе на MTV з'явіўся чорны спявак SEAL "CRAZY", а потым Lenny Kravitz, гледчы перасталі ўспрымаць сучасную чорную музыку як музыку квартала Брукліна, дзе натоўпы адлетых галаварэзаў рыфмуюць слэнг у рэп-тэксты. Аказваецца, што і адзін спявак можа надарна слухача і, галоўнае, пад гэта момант няблага паняццё.

У 1993 годзе на MTV з'явіўся вельмі ўдалы кліп новага спявака Haddaway, Доры голас, цыльная кампазіцыя і сюжэт кліпа ўдаражнага творы "Life" з ягонай першага дыска "The album", узятага напярэць з фільма "Касец джужоў", нева-бытага яшчэ і на Захадзе, вылу-чыў яго срод іншых спявакоў і груп. Мярочы на кожную ўдалую песню віда, Haddaway заслупіў за сабой вобраз рамантыка і шу-кальнік шпесца. Ну што ж, бу-дзем чакаць і верыць у ягоную "ворчуну" жыццязольнасць і зымчым поспехам у жорсткай барацьбе з канкурэнтамі ў свеце шоу-бізнесу.

А цяпер трохі асноўных плётак аб захадзіх апошніх апоніячых часу. Америка пільскае ў далоні Whitney Houston: малайчынка, адхавала ў Гэры і ўсе магчымыя прызыды ўдаражнага года, а яшчэ сабралі паспрыла на ўручэнні Soul Train Music Awards (фасту музыкі соў), праспавалішы там жыццём на "біс" 2 гадыні (прычым, гэта быў сапраўдны сюрпрыз).

А ў Майкла Джэксана зноў напрыменнасці. Толькі-толькі бакі Jordan Chandler па-

Нататнік

Брытанскаму рок-гурту "UB40" дазволілі заварыць гастролі ў Новай Зеландыі, нягледзячы на тое, што ў двух музы-каў калектыву пад час уездз у краіну былі выяўлены наркоты-кі. Як паведаміла паліцыя, му-зыка, імёны якіх не называюць, быў уключыны допыт у аэра-порце Окленда пасля таго, як сабека-вышуквец знойшла наркотыкі. Яны атрымалі афіцыйнае папярэджанне, але

перадавец справу ў суд суп-раць іх устрымаліся.

Зорка беларускага поп-рока "АЛЕН" (на здымку) адсвятка-ваў 14 чэрвеня ў Наваполацку сваё 25-годдзе (вішэвуе і мы яго!). Перад тым у Віцебск ён завяршыў працу адрыву над думка сваёй альбому: пер-шы — "Бухароскія песні" — уяўляе сабой цыкл акаўстычных бардэўскіх паэмаў і складаецца з уласных твораў па вершы Васіля Храмцова; другі — "Лепшыя песні 1993—94" — прадстаўляе зычылка для нас "Алена" з уласнай музыкой і уласнымі тэкстамі.

Аршытаваны гітарыст ансам-бля "ПРАЙМЭЛ СКРЫМ" Роберт Янг, які разам з гуртам "Дэпеш мод" знаходзіўся нага-стралях у Амерыцы. Яму прад'яўлена абвінавачанне ў парушэнні грамадскай маралі. Янг і яшчэ тры чалавекі былі арыштаваны пад час купання голымі ў рацэ Сан-Антоніа (штат Тэхас).

Новы цыкл маладзёжных праграм распачала нядзядна беларуская рэдакцыя радзё "СВАБОДА", у рамках якой падрыхтаваны ўжо, у прыват-насці, і сусветны з зоркамі бела-рускага рока — "Мроя", "Кра-ма", "Новае неба". Прычым на радзёхваліх з Мюхенна гуцаць не толькі кампазіцыі названых выканаўцаў, але і шырыя, не-пасродня гутаркі з удзель-нікамі калектываў.

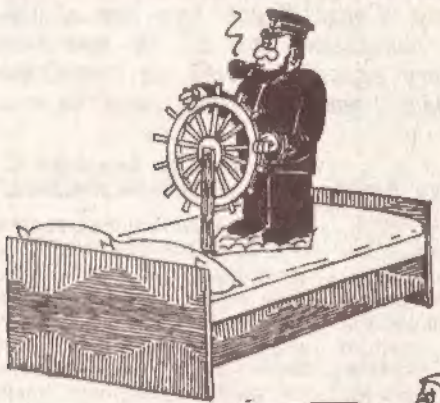
Папулярны негрэжыскі спя-вак Стыў Уандэр з Амерыкі вы-рашыў пераехаць у Гану, таму што "людзі там больш ветлівыя". Слэпы 44-гадовы му-зыка заявіў, што пасля навед-вання гэтай афрыканскай краіны ён напалоў іны народ, які нахніў яго на стварэнне но-вай песні "Заўтра Робін заспа-вае". Аднак спявак павябляў, што будзе падтрымліваць ад-носіны з ЗША і дапамагаць ўла-дам у вырашэнні сацыяльных праблем.

Падборку інфармацый падрыхтавала агенцтва "ЧЗ-Інформ".

УЛЬТЫМАТУМ

Вам, міністры, дэпутаты!
Хопіць вам дзяліць там хаты!
Паглядзіце вы навокал —
Асалоўды мала воку.
Завяціце к нам у госці —
Патрасіце троху коці.
Загляньце ў нашу краму —
Тут камедыю і драму,
Скажам мы вам без абразы,
Вы прыкмецеце адразу.
Ну, зірнуць хача б на цэны:
Бессаромна, несумленна
Вашай мудрасці і волі!
Перапісанна са столі.
І нахобна прадаўцыцы
Усё халюць — не дурніцы.
Ім — што цар і што "кухарка",
Ашуканцы вельмі шпарка.
Вы ж — усё аб нейкім праве
Ды аб іншай цёмнай справе,
Таўчацца, як Ямелі,
І ўсё дзеліце партфелі.
Дайце вы адказ народу:
Да якога будзе года
Ашуканства ўсёх узроўняў!
Так квітнець, буяць, як сёння?
Пажадна, каб адразу
Пастышалася з адказам.

Дзядзькі з-пад Койданава.

Малюнік Л. РАЗЛАДАВА.

Жанчына — гэта не меншая таемніца,
чым закон сусветнага прыцяжэння.
Узвешчанае жыхарку Жыткавіч
А.Лаўніковіч. Як і жадае яна, трымаў
свой час за прылавак крамы. Але гэтым
не ўсцешчалася. Бо, даўце веры, пра
большае марыла Ала — хачелася быць у
самай што ні на ёсць эліце ад гандлю.
Вось і сумавала яна ў сваёй "Отпеты",
нібы айна па ласціх сноты.
Яно і прайма: ну які рэзакм мо быць у
такім магазіне? Акуляры па на класграмы
ніко не купілі. Не гудзіла, на жаль, у
людзей аправы ламаюцца і б'юцца
шкельцы.

Такую натуру мела А.Лаўніковіч, што
энергія гайсерам была з'яе, а рукі скарбелі,
бо сумавалі па "суп'бэнну" даўняку.
Дык і няздольна, што торж да зубны боля
даймае яе мізэрная праца за ўтулыя
крамы.

Хоць не абшліся, відаць, і без таго,
што крывіць свае Ала крыву перабольш-
вала. Усё ж не цураліся яе праддзюжы
"харчонага" і прывячалі. Знакам дасяры
было і то, што пры ёй дазвалялі сабе
пазірацца "сакрэты", як лепш абвесці
пакупніцкае вачы, палыць, каб ён не
міруць нават вокам.

Ала спужалася і захаляленнем. Дух
займаў у яе ад іх спірыту і смеласці, а
вочы за шыльмамі акуляраў святліліся
задзірацтва, нібы прамены ліхтарыцы ў
цэпры.

Тут да месца трэба зазначыць, што і
самы А.Лаўніковіч была не прамык. Як
ласціў каварому паддэар, скопчыла
усё нялюк і з пачутага рабля карыснае
вывады.

Сведкаў таму няма, колькі доўжылася
гэтае асіннаванне чужога вопыту. Але ў
рошце рэшт наставіў усё ж момант, калі ад

ГАРЧЫЧНІК

Акуляры з "фокусам"

Фельетон

сваёй адрысцы Ала ледзь не запыска-
ла ў людзі. Аказалася ж, што гэта ме-
навіта яе катэгорыя кліентаў найбольш
"паважана" калекцыя.

Чаму? Ды таму што яны, інтэлігентны
пры акулярах, выхаваны і цікавіліся
стаць у тэарэ, не парываліся, як бабы
на кірмашы, калі абслужылі знаёмага з
"чорнага коду" або вышні нормы.

"Дык чым я горшая за астатніх? Зна-
чыць, таксама маю права "памашаць"
кліенту неадвальнікам", — хітрамудра
разважыла Ала. Іхныя матэматычныя не
нададлі ладзіла ў школе, але чарговымі
будучымі вачамі і матэматыка іх вышлі
пралічыла не менш дакладна, чым стары
практык-бухгалтэр на простых
лічбынах шматлікіх справядлівых.

Ды і што, уласна, было мудраваць,
калі таму неразборыха ў знаках спірыта?
Паглядзіце сёння на пакупніцка ў любым
магасіне. Ён жа, бедны, арыентуецца ў
іх не лепш за няздольнага ў гукары без
компаса. Як не пайсці крутым яго талале,
калі таму спосаб калупсці ў лужы магалаў
райдзіраць коштам адрознівацца, усё
адно як на поўначы і на поўдні?

Дык жа і трох было такой магчымаю
не пакарысціцца. Бо колькі таго кура-

нятка ёсць, але і яно пад сабе трэбіць гу-
чыцца.
Дзеяннічала А.Лаўніковіч не нахаб-
на — цану на аправы не павышала. За-
то на кошт шкельцы і работы
"наісцую" не торж, чым лікві-
даваліся на педаль таго. А калі даклад-
ней, то перахліла на выбар акуляраў з
уласнага катэгорыі "фокусам".

Сутнасць яго ў наступным.
Вылісваючы кайто на заказ, Ала на па-
трэбні лічбе перасоўвала першы экзе-
мпляр і абодва яе шчы раз. Вось і ат-
рымалася на другіх на адну лічбу бо-
лей або менш інаша сума. Апошняю за-
дачка і спадзяваўся з аказачка.

Да прыкладу, пайтэацца А.Лаўніковіч
жыхар адпаленай вёскі Грычынчыцы
П.Б.Бакунічы, які цярпеў чакаў заво-
зу спецыяльна. Такія акраз былі, і Ала
абрадавала. Па мужчынскай наіўнасці
той замакнуўся аж на два заказы. За-
ле не шкідзілі.
Не менш крута ўзяла і загадкава ма-
гала. Такую "запалу" цану, што росць
ледзь не страціў прытомнасць. Аднак
ад сваёй адступалі не хачу, і той пачаў па
знаёмым, каб пазычыць грошы. І выка-
раў усё да калейкі, у тым ліку і 5375 рублёў
прыварку для Алы.

Па-жаноцы гэціна сусудракала
А.Лаўніковіч і землякоў. Так, а
Г.І.Міхасюк перабрава 3685 рублёў, а
цэка на прывіжы Г.І.Лаўніковіч —
1660, Е.І.Пашуцьніч — 1165, Л.А.Аб-
дулліна — 1820, А.М.Шаталава —
2100, Г.У.Галавач — 2090,
Л.В.Раталева — 2500 рублёў.

Не глядзела, як калі, ні вока ні бо-
ка. Не пажалася і сусудрай
Н.М.Літвіна, да якой неаднойчы забі-
гала пазітэафанаваць пры патрэбе. Ча-
тыры сотні і 22 рублі ў ёй без аддачы
"пазыхіла".

Не адні тудзень і месці дэманстрава-
ла А.Лаўніковіч свой "фокус" навед-
валінікам. Дэманстравала ўпэўнена і
паспяхова. Інакш і не скажы, калі таму
пацвердзіліся сотні падманутых
кліенту-інтэлігентаў.

Але ж да пары січка сее.
Правілілася нека А.Лаўніковіч за
прастачка некайта дзядзьку-рэзуніку.
Той не даў веры яе падлікам і куды след
зрэбіў заву.

У іх мільці хлопцы хвацілі, зны
макітатара на аддзельнасці чуюць. Вось і
выказілі, што А.Лаўніковіч заададта добра
на свай месці "прытрымалася".

Адбылося судовае пасаджэнне. Звыш
даўжост чалавек выкалісці на яго ў
якасці сведкаў.
Эх, і дажыліся ж мы з вамі, добрыя
людцы?! Гэта ж голымі голата, а хвораму
хворавя абраць сабе не сорам!
Ну дык чым такое жыццё не таемніца?
То што ўжо казаць пра жанчыну...

Алесь ЛІСЦІКІ,
Жыткавіцкі раён.

— Чатыры гады... — задумліва пра-
гаварыў кандыдат, — якраз
прэзідэнцкі тэрмін. — І рашуча дадаў:
— Паяхалі да знаёмага!

Дзяр-
займаў... — уцешлівазначыў краінах так
не робіцца.
— А як?
— Прад'яіце сваю інаугурацыю.
Абясцэньце прэзідэнцкую прамову,
кляніцца на бібліі і карані да веру-
ючых, на канстытуцыю для няверую-
чых, а потым падыходзіце да вас эк-
спрэсі і ўрачэсна кадырэ на чатыры
серыі.

Узрушаны кандыдат азнамёў. Тым
часам прычына прыгажун-матэ-
чыкліст з плашчом. Дзярзаймаў вы-
шаў з "Воли", апрагнуўся. Глянуў на
яго, высокі субсідэнік і абурыўся:
— Ну і нахілілі! Гэта ж не плашч,
а масквалі! Палову гузікаў павыры-
валі! Да хімічкі! Наперад! Пара на-
вадзіце чаравыя!

Дзярзаймаў заставіўся ля той жа л-
жыны. Галасавец.
Ілья ШАХРАЙ.

ПЕРАД ВЫБАРАМ

Міфчык

Тут кандыдат паклікаў прыгажун-
матэчыкліста, даў каманду — брудны
плашч Дзярзаймаў адвешці ў
хімічку і звыштэрмінова вернуць
лепшы, чым быў. А самаго выбарчы-
ка запрасіў у салон машыны.

Размова прадоўжылася.
— Значыць, вы аддаеце свой голас
мне? — сумна спытаў кандыдат.
— А што тут дэмагія? — падбадэ-
рыў яго Дзярзаймаў.

Кандыдат уздыкнуў:
— Баюся захаваць. Небяспечная
штучка — сіндэрм улады, паддэарыя
непрыкметна...

— Эсць цудоўная замежная мед-
препараты.
— Кінце, кінце. Нікаяя зарганіца
не дапаможа, калі хвороба стане
хранічнай... Потым яна закончыцца

маўзалеям. І пачнецца: маўзалея пера-
будуюць, мяне вынесуць... Проста
жах.

— А калі народныя сродкі паспра-
баваць? — упаруўся Дзярзаймаў.
Кандыдат уздыкнуў:
— О, божажні! Мы гэтыя слова за-
шмалічалі, як ваці плашч.

— У тым і бяда. Вы шчы думаеце
па-старому, — адважна заявіў Дзяр-
займаў.

— А як па-новому? — ажыўся кан-
дыдат.
— Па-новому так. Вы гэта народ,
я — гэта народ, калі вы гэты матэ-
чыкліст паводзіць народ. А народ ле-
чыцца ў экстрэсавы. Ад усёго. Неаб-
ходна знайсці знамя экстрэсавы! У
мяне сярб алкаголікам быў, а цяпер
уо чатыры гады не п'е.

ХОБІ-КЛУБ

НАРОДНЫ ЛЯЧЭБНІК

Аптэка ў слоіку

У гэтай цікавай істоты шмат назваў:
чайны квас, марскі, маньчжурскі,
японскі, а часцей за ўсё — чайны грыб.
Ён уяўляе сабой сімбіёз (сумеснае
жыццё) зусім розных мікраарганізмаў:
дражджавых грыбоў і аэратнічных
бактэрыяў, якія стварююць ваялізную
калёнію, якая знішчае нагадае медузу.

Чайны грыб трапіў да нас у якасці
ваеннага трафея з Далёкага Усходу:
яго прывезлі салдаты, што вярталіся
дамоў з руска-японскай вайны 1905 го-
да. З таго ж часу ён увайшоў у арсенал
народнай медыцыны. Дастаткова
вылівае па паўшклянкі напою кожную
раніцу нашча, каб не ведаць, што такое
вострая кішчаная інфекцыя. Чайны
грыб ужывалі не толькі пры дыяне-
рыі, пры іншых страўнікова-кішчаных
захворваннях, а таксама захворваннях
жучогага пазура, печані. Ён рэгулюе
дэаінацыю страўнікова-кішчаных трак-
ту, "адмае" павышаны артрыяльны ціск.
Пры пастаянным ужыванні на-
раўлівае сон, знімае боль у вобласці
сэрца. Да таго ж знімае запалення
працэсы носоглоткі і ротавай поласці
пры ангіне. Каб узмацніць
процапаленыя эфект, настой чайнага
грыба трэба лёгка падграць у
эмаліраваным посудзе і ўжываць, або
паласкаць горла кожную гадзіну.

Акрамя лекавых і аднавоўнае проста
гастрэнтралічных якасцяў настой чайнага
грыба вельмі прыемны на смак, найоў

можна ўжываць і ў кулінары, калі
зрабіць спецыяльныя соусы. Пакіньце
асобны слоік з грыбам і не чапайце яго
3—4 месяцы. Потым адкасіце пераліць
у эмаляраваную кастрылю і кіпяціце на
слабым агні каля гадзіны.
Прыфільтравы і кіпяціце некалькі
крышталіка лімоннай кіслаты. Гэтым
воцатам можна "гасіць" соду, марына-
ваць у ім мяса да шашлык. Чайная
лыжачка гэтай прыправы надысць
улі гарбце прыемыны кіслатавы прыс-
мак. Карэйцы, ён цалкам замяніць
"модны" зарэз яблычны воцет. Воцет
таксама мае лекавы эфект. Ён можа
прымаць ранкі і пашкоджаныя грыб-
ком месцы скуры. Апошні знімае праз-
тыдзень.

Вялікага догляду чайны грыб не па-
трабуе. Трохлітровы слоік запавуіаеца
настоём свежай або выкарыстанай за-
варкай пасля чапціцы, залітай кіпёнам,
пражджанай і астуджанай. Цукар — не
больш як 10-я частка ад аб'ёму ад-
касі, можна і на смак. Раз у месяц грыб
трэба прамыць у кіпячонай вады, ста-
ранна выміць і банку.

Чайны грыб, як усялякая жывая
істота, пастаянна расце. Пад час "ге-
неральнай уборкі", калі здымаеца не-
калькі старых слоіў, не выкідайце іх у
сметнік. Лепш падзяліцеся з сусе-
дзямі, сябрамі. Прыемыны кісла-салодкі
напітак з чайнага грыба — сапраўдны
леснак, асабліва для дзяцей.

Роботнікі міліцыі, якія пры-
ехалі на месца здарэння, без цяж-
касці вызначылі ў пацяр-
пеўшым... кватэрнага злодзея са
стажам. Ён залез у "бесперспек-
тыўную" кватэру на пятым павер-
се і вырашыў пашукаць шчасця ў
суседняй. Пераплываючы на суседні
балкон, злодзей сарваўся і зв-
грымеў уніз.

Замест каня
Па Алхімовіч рукавы воз
на гумных шынах, а запрэж-
ны ў яго быў... чалавек.

Роботнікі маскоўскай міліцыі
зацікавіліся такім дзівам. Вы-
явілася, што жыхар гэтай вёскі З.
спрабаваў падняць каня ў без-
выхадным становішчы: вельмі
спадзеваўся чужы воз, а каня по-
бач не было. Цяпер райадзел
міліцыі завёў на "рыкшу"
крымінальную справу.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

Дзяжурны рэдактар Н. СТРАЛКОВА

Заснавальнікі: ЦК СМБ,
калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае
акцыянернае таварыства "Малюнік".
220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага
Чырвонага Сцяга. Набраны і звыстаны ў
народа-выдавецкім бюро "ЧЗ".

Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку",
220013 г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць
адказнасць за надор і дакладнасць прыве-
дзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць
артыкулы ў падару абмеркавання, не падзе-
ляючы пры гэтым сваёй ацэнкі.

Час надпісання ў друк:
па графіку — 19.20, надпісана — 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Індэкс 63129. Тыраж 50 000. Зак. 70.

АДРАС РЕДАКЦЫІ:
220013 г. МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 68-26-27; наменнікі галоўнага рэдактара — 32-12-82, 68-29-45; сакаратарыя — 68-29-28; аддзел палітліт — 68-25-55; аддзел эканамікі і сацыяльных праблем — 68-28-52; аддзел культуры і гістарычных спадчыны — 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання — 68-25-93; аддзел псымаў — 68-29-60; аддзел інфармацыі — 68-27-21; аддзел інфармацыі — 68-29-26; аддзел Ілюстрацыі — 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Віцебскай вобл. — (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. — (01622) 5-57-57.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛІГІЯ:
Сяргей БАЛІЦЭВ (адказны сакратар), Валентын
БАРЫСЭВІЧ, Валерыя БАРАНЕЦКАЯ, Валерыя
ІВАНОВІЧ, Мікалай ЛЯРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ,
Алесь МАСАРЭВІЧ, Станіслаў ВІТАЛІЯВІЧ,
Алесь САЛАМАХА (першы намгалоўнага
рэдактара), Павел СІМАЧУК (намгалоўнага
рэдактара, дырэктар агенства "ЧЗ-Інфарм"),
Алег СІУКА, Наталія СТРАЛКОВА, Кірыла
ШАПІЛІКА, Вольга ШАУКО, Мая ШАНДРІК.

Галоўны рэдактар
Уладзімір БЕЛЬСКИ

Якія маркі сапраўдныя?

Апошнім часам у рэспубліцы
назіраюцца факты спеку-
ляцыйных спецагашэнняў марак. Да
ведама філатэлістаў мы змяш-
чаем тлумачэнні на гэты конт
Міністэрства сувязі і
інфарматыкі Беларусі.

Спецыяльна паштовыя штампелі
з'яўляюцца адным з відаў календарных
штампелюў і адрозніваюцца ад штампелюў
стандартнага ўзору сваім знешнім
афармленнем (дадатковым тэкст, малю-
нак, матэрыяламі іх прымянення).

Выкарыстанне спецыяльных пашто-
вых штампелюў ажыццяўляе толькі для
спецыяльных гашэнняў канкрэтных
прадпрыемстваў сувязі і на працягу
тэрміну, агаворанага ў загадзе
Міністэрства сувязі і інфарматыкі
Рэспублікі Беларусі.

Гашэнне новых марак у дзень іх вы-
пуску ў Мінску на канвэртэ "Першага
дня" ажыццяўляе дзяржаўнае аб'ядна-
нае прадпрыемства "Мінская пошта".

Прадпрыемства сувязі, якія правод-
зяць спецыяльныя гашэнні, загадаў
інфармуіць насельніцтва аб месцы і
тэрмінах прымянення спецыяльнага
паштовага штампеля і выплываючых
з гашэння дзяржаўных знакаў паштовай
аплаты. Адназначна за правільнасць вы-

карыстання і захавання спецыяльных
паштовых штампелюў ускладаецца на
начальніка прадпрыемства сувязі, у якім
праводзіцца гашэнне.

У 1992 годзе, згодна з заключэннем
дагаворам, выраб і раскілаў знакаў
паштовай аплаты і спецыяльных пашто-
вых штампелюў у Рэспубліку Беларусь
ажыццяўляе выдавецка-гандлёвым
цэнтрам "Марка" Расійскай Федэрацыі.

У рэспубліцы былі праведзены 6 спеца-
гашэнняў. Тры з іх былі прысвечаны вы-
пуску беларускіх марак: маркі з Крыжам
Еўфрасінні Полацкай, з выявай Р.Р.
Шырмы, Герба і Сцяга Рэспублікі Бе-
ларусь. Гашэнне трох апошніх марак
ажыццяўляе спецаштампель "Першы
дзень" з пераходным календарным
дадаткам. Тры іншыя спецагашэнні былі
прысвечаны выпуску маркі і блока да
1000-годдзя Беларускай праваславнай
царквы, мастацкіх маркіраваных канвэр-
таў да 850-годдзя г. Рагачова і Гомеля.

Спецагашэнне гэтай прадукцыі ажы-
ццяўляе спецаштампель "Першы
дзень" з пераходным календарным
дадаткам.

У 1993 годзе праведзены толькі 2
спецагашэнні: з выпадку выхаду маркі,
прысвечанай і з'яўленню беларускай саву і
карткі з з'яўленнем маркі да 50-год-
дзя вызвалення Гомеля ад фашысцкіх
заахоннікаў. У абодвух выпадках гашэн-
не прадукцыі ажыццяўляе спецыяль-
ны штампель з фіксаванай датай.

Іншыя спецагашэнні ў нашай рэ-
спубліцы не праводзіліся.

Што датычыцца спецагашэнняў марак з
паартрэтамі М.І. Гараўскага і выявай Касцёл-
ла кармільскага ў г. Магілёва, то трэба ад-
значыць, што даты гэтых спецагашэнняў
не адпавядаюць датам выпуску гэтых
марак. Правадзеныя экспертызы матчы-
на толькі пры наяўнасці арыгінала
фіктыўнага гашэння. Улічваючы то, што
апрошаныя філіяльныя маюць толькі
ксерокопіі, правесці экспертызу немагчы-
ма. У выпадку іх штампелюў спеца-
гашэння знаходзіцца на захаванні
асобіста ў начальніка дзяржаўнага
аб'яднанага прадпрыемства "Мінская
пошта".

Неабходна адзначыць, што па-за
прадпрыемстваў у апошні час
з'яўляюцца таксама розныя надлічачкі
на марках. Міністэрства сувязі і
інфарматыкі пацвердзіла, што эканомі-
чны стандартны маркі з'яўляюцца
толькі маркі з надлічачкамі — на 30-ка-
печнай — 15 руб., на 45-капечнай — 25
руб. і на 50-капечнай — 50 руб. Іншыя
надлічачкі не праводзіліся.

У сувязі з неабходным іншым
спецагашэнні і надлічачкі на марках, акра-
мя пералічаных вышэй, з'яўляюцца
несапраўднымі.

КІНААФІША МІНСКА

30 чэрвеня

"МАСКВА": "Я сусудрай Вас..."
(дак.фільм з шыпка ў вайны не
жаноцы твар); — перад пачаткам
сезонаў "Насіла" — 11.00, 13.30, 16.00,
18.20, 20.40. "Інтэрпол" — 14.00,
16.00.

"КАСТРЭЧНІК": "Рыск
бізнес" — 12.30, 14.00, 16.00, 18.30.
"Водар жанчыны" (2 с.) — 13.50,
21.00. Музычна-пашышальная прагра-
ма "Мако-шоу" — 21.30.

"АУТОРА": "Казка
па цару Салтыка" (а) — 10.00, "Гладзіятар
па найму" — 17.30, "Рэма-
зубароны і вельмі небяспечны" —
15.00(п), 18.20, 21.00. "Аголенне ман-
га" — 13.00, 15.00, 18.00, 21.00.

"БЯРЭСЦЕ": "Залатая
рогі" (а) — 11.30, 15.00. "Аголенне ман-
га" (а) — 14.00, 17.40. "Па краі Бе-
ла" — 12.00, 15.00. "Недалькі-
ны" — 13.00, 16.30, 19.30.

Інфармацыйна-пашышальная прагра-
ма — 20.30.

"ВІЛЬНОС": "Гладзіятар
па найму" — 14.40. ("У вайны не жаноцы
твар" — дак.фільм да 50-годдзя
вызвалення Беларусі, перад пачат-
кам сезона). "Аголенне манга" —
13.00, 18.20, 22.00(п). "Тулны па-
трым'е" — 11.00, 15.20, 20.00.
Відэазала: 13.30, 15.10, 15.15, 17.20,
19.25, 21.30.

"БЕЛАРУСЬ": "Легенда пра ды-
назаўра-2" — 10.30, 14.00, 18.00, 18.00,
20.00. "Анёл страшы" — 12.30, 19.20.
"Анёл страшы" (фільм 1-2) —
13.5